

Національний педагогічний університет
імені М.П.Драгоманова

Українська Академія Наук

Тілея
Науковий вісник

Збірник наукових праць

- Історичні науки
- Філософські науки
- Політичні науки

Випуск 58 (№ 3)

Київ – 2012

**Збірник засновано 2004 року
Вихід з друку – щомісячно**

**Фахове видання з філософських, політичних
та історичних наук, затверджено постановами президії ВАК України
№ 1-05/2 від 10 березня 2010 р. та № 1-05/3 від 14 квітня 2010 р.**

*Свідоцтво про державну реєстрацію (переєстрацію) друкованого засобу
масової інформації серія КВ № 16332 – 4804 ПР від 24 лютого 2010 р.*

Шеф–редактор:

АНДРУЩЕНКО В.П., доктор філософських наук,
професор, член–кореспондент Національної академії наук України,
академік Національної академії педагогічних наук України

Головний редактор:

ВАШКЕВИЧ В.М., доктор філософських наук,
професор, академік Української академії наук

Заступник головного редактора:

КРИВОШЕЯ В.В., доктор історичних наук,
академік Української академії наук

Відповідальний секретар:

ХАЛАМЕНДИК В.Б., доктор філософських наук, доцент

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

З історичних наук:

Войцехівська І.Н., доктор історичних наук, професор

Гончар Б.М., доктор історичних наук, професор

Дробот І.І., доктор історичних наук, професор

Колесник В.Ф., доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент Національної академії наук України

Макарчук С.С., кандидат історичних наук, доцент

Михайлюк В.П., доктор історичних наук, професор

Нестуля О.О., доктор історичних наук,
професор, академік Української академії наук

Солдатенко В.Ф., доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент Національної академії наук України

Стоян Т.А., доктор історичних наук, доцент

Сущко О.О., доктор історичних наук, професор

Фіров П.Т., кандидат історичних наук, доцент

З філософських наук:

Акопян В.Г., кандидат філософських наук,
старший науковий співробітник, академік Української академії наук

Базалук О.О., доктор філософських наук, професор

Бех В.П., доктор філософських наук, професор,
академік Української академії політичних наук

Бондаренко О.В., доктор філософських наук, професор

Волинка Г.І., доктор філософських наук, професор

Герасимова Е.М., доктор філософських наук, доцент

Жадько В.О., доктор філософських наук, професор

Куцепал С.В., доктор філософських наук,
професор, академік Української академії наук

Закович М.М., доктор філософських наук, професор

Михальченко М.І., доктор філософських наук, професор,
член–кореспондент Національної академії наук України,
академік Української академії політичних наук

Онiпко О.Ф., доктор технічних наук,
професор, академік Української академії наук

Предборська І.М., доктор філософських наук, професор

Хімченко О.Г., кандидат філософських наук, професор,
член–кореспондент Української академії наук

З політичних наук:

Андрусин Б.І., доктор історичних наук, професор,
академік Академії наук вищої школи України

Бабкіна О.В., доктор політичних наук, професор

Балабанов К.В., доктор політичних наук, професор

Євтух В.Б., доктор історичних наук, професор,
член–кореспондент Національної академії наук України

Іванов М.С., доктор політичних наук, професор

Картунов О.В., доктор політичних наук, професор,
академік Української академії політичних наук

Котигоренко В.О., доктор політичних наук, професор,
академік Української академії політичних наук

Онiщенко І.Г., доктор політичних наук, професор

Римаренко С.Ю., доктор політичних наук, професор

Шаповал Ю.І., доктор історичних наук, професор,
академік Української академії політичних наук

Шкляр Л.Є., доктор політичних наук, професор

Гілея* науковий вісник. **Збірник наукових праць** / Гол. ред. В.М. Вашкевич. –
К.: ВІР УАН, 2012. – Випуск 58 (№3). – 790 с.

Друкується за рішенням:

**Вченої ради Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова
(протокол № 7 від 23 лютого 2012 р.);
Президії ВГО Української Академії Наук
(протокол № 12-02-23 від 23 лютого 2012 р.)**

*Концепція збірника базується на багатоплановому науковому висвітленні
проблем інформаційної цивілізації, що формується. Основні рубрики
охоплюють галузі історичних, філософських та політичних наук. Розрахований
на фахівців гуманітарних та соціально-політичних наук.*

*Гілея – в стародавні часи територія лісової Скіфії між
Борисфеном (Дніпром) і Гіпанісом (Південним Бугом).
Рештки цієї «лісової квітки» залишилися до теперішнього
часу на території Миколаївської та Херсонської
областей. (Докладніше див.: Геродот. Історія. IV. 16-25).

© Редакційна колегія, 2012

© Автори статей, 2012

© Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова, 2012

© ВГО Українська академія наук, 2012

ВІДДІЛЕННЯ РЕДАКЦІЇ
Збірника наукових праць «Гілея: науковий вісник»

ВІННИЦЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Вінницький національний технічний університет)
керівник Денисюк С.Г., кандидат політичних наук
E-mail: svitlana.denisuyuk@yandex.ua

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Дніпропетровський національний університет імені О. Гончара)
керівник **Вершина В.А.**, кандидат філософських наук, доцент
E-mail: vivi.dp@mail.ru

ДОНЕЦЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Донецький національний університет)
керівник **Андрієнко О.В.**, кандидат філософських наук, доцент
E-mail: elena_andrienko8@mail.ru

ЗАПОРІЗЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Запорізький національний технічний університет)
керівник **Ємельяненко Є.О.**, кандидат філософських наук, старший викладач
E-mail: gileya_zaporizhzhya@ukr.net

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)
керівник **Дичковська Г.О.**, кандидат філософських наук, доцент
E-mail: go_osmomysl@ukr.net

ЛУГАНСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Східноукраїнський національний університет імені В. Даля)
керівник **Михайлюк В.П.**, доктор історичних наук, професор
E-mail: vital_mih@ukr.net

ЛЬВІВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Національний університет «Львівська політехніка»)
керівник **Карівець І.В.**, кандидат філософських наук, доцент
E-mail: sacre@ukr.net

МАРИУПОЛЬСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Маріупольський державний університет)
керівник **Дегтеренко А.М.**, кандидат політичних наук, доцент
E-mail: degterenko777@ukr.net

МИКОЛАЇВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Південнослов'янський інститут Київського славистичного університету)
керівник **Хімченко О.Г.**, кандидат філософських наук, професор, член-кореспондент УАН; координатор **Макарчук С.С.**, кандидат історичних наук, доцент
E-mail: Alex_x_5@ukr.net або rvgreabis@farlep.mk.ua

ОДЕСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Одеський національний університет імені І.І. Мечникова)
керівник **Барвінська П.І.**, кандидат історичних наук, доцент
E-mail: barwinskaja@ua.fm

ПОЛТАВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Полтавський факультет Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого)
керівник **Куцєпал С.В.**, доктор філософських наук, професор
E-mail: svkutsepal@rambler.ru

СЕВАСТОПОЛЬСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Севастопольський національний технічний університет, м. Севастополь)
керівник **Фіров П.Т.**, кандидат історичних наук, доцент
Тел.: 8 068 925 74 57

СИМФЕРОПОЛЬСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Кримський економічний інститут Київського національного економічного університету імені В. Гетьмана, м. Симферополь)
керівник **Попов О.Д.**, кандидат історичних наук, доцент
E-mail: popalex79@gmail.ru

ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)
керівник **Кліш А.Б.**, доцент
E-mail: Klish_Andriy@ukr.net

УМАНСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини)
керівник **Кривошея І.І.**, кандидат історичних наук, доцент
E-mail: kii1969@mail.ru

ХАРКІВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»)
керівник **Владленова І.В.**, кандидат філософських наук, доцент
E-mail: vladlenova@email.ua

ЧЕРКАСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Черкаський державний бізнес-коледж)
керівник **Васильчук Є.О.**, кандидат політичних наук
+3 8 067 735 51 17; +3 8 093 065 79 58
E-mail: vasilchuk84@bk.ru

ЧЕРНІГІВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
(Чернігівський педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка)
керівник **Горобець С.М.**, викладач
E-mail: olen-g@yandex.ru

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

УДК 930.2 :101.9 :161.262

Горбань Т.Ю.

Проблема суспільної консолідації в історіософії В'ячеслава Липинського

Узагальнюються найбільш актуальні з погляду сучасної української дійсності погляди В. Липинського на проблеми суспільної консолідації. В центрі уваги – філософські роздуми видатного вітчизняного мислителя про минуле й майбутнє України. Стаття написана до 130-річчя з дня народження В.К.Липинського.

Ключові слова: аристократія, етнос, єдність, історіософія, консолідація, нація, патріотизм, релігія, Україна.

«Всякий знає, що погубила нас сварка і брак єдності між нашими провідниками. І всякий повинен знати, що така сварка і брак єдності погубить нас знов, як настане наше слідуєче політичне Різдво... Люде взагалі, наші більше ніж інші, мають од природи нахил до сварки і роз'єднання. І хто хоче, щоб ми мали колись свою державу на нашій землі, повинен про оцей нахил наших провідників до сварки і роз'єднання твердо пам'ятати» [8,с.415,416]. Ці слова належать одному з найбільш репрезентативних представників української суспільно-політичної думки першої третини ХХ століття В'ячеславу Липинському (1882 – 1931). У наведеному висловлюванні – не просто відбиток особистих переживань автора за долю України, а й глибоке філософське узагальнення багатовікової історії українського народу, і насамперед – періоду від Руїни другої половини ХVІІ століття до поразки національно-визвольної боротьби 10–х–20–х років ХХ століття.

У творчості В.Липинського глибоко філософські роздуми про минуле і майбутнє України органічно поєднуються з дохідливо виписаними імперативами: як треба діяти задля постання Української національної держави. Він не тільки порушував болючі питання українського національного життя, не тільки безкомпромісно критикував хибні ідеї – від крайніх лівих до крайніх правих, які, на його переконання, не відповідали завданням українського державотворення, загальнодержавній консолідації суспільства, а й подавав власні конкретні пропозиції. Багато з того, що таврував і відкидав у тогочасній українській дійсності В.Липинський, на жаль, екстраполюється на українське сьогодення, зокрема і його застереження щодо «нахилу наших провідників до сварки і роз'єднання».

Перманентні системні кризи, деструкцію суспільно-політичних відносин, що їх протягом уже двох десятиліть переживає пострадянське українське суспільство, продукують усе ті ж, за своєю суттю, причини: брак єдності як в українському політикумі, так і в суспільстві загалом, невміння (чи небажання) досягати компромісів – тієї «середньої лінії», яку важко визначити, але ще важче її дотримуватися, стремління до релігійної уніфікації, популістські ідеології, заклики до взаємної недовіри тощо. Вітчизняним політикам вочевидь бракує поміркованості, дотримання якої допоможе б подолати, на основі загальнонаціональної консолідації, дестабілізаційні процеси в сучасному українському суспільстві.

На жаль, сьогодення ситуація в Україні, у вітчизняному політикумі зокрема, багато в чому суголосна тій, якою її бачив В.Липинський на початку минулого століття. Суспільна консолідація, на його глибоке переконання, неможлива за умови, коли «наші

Запрошуємо Вас відвідати наш сайт: www.gileya.org.ua

Див. також: Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського:

www.nbuv.gov.ua/portal Розділ: *Наукова періодика України: журнали та збірники наукових праць*